

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Кирилов Нешев, Тракийски университет – Стара Загора, избран за член на Научно жури по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Василики Томас Кортаду, съгласно Заповед № 1039/07.06.2024 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ и определен за изготвяне на становище на основание Протокол № 5/27.05.2024 г.

Относно: представен дисертационен труд на тема „Емпатия и социален интерес при участници в електронно обучение“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“ с автор Василики Кортаду.

За разработването на становището ми бяха предоставени дисертационен труд, автореферат, автобиография на кандидата. Документите показват, че Василики Кортаду е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“. Василики Кортаду съчетава научните си интереси и изследователски умения в областта на психологията с работата си като временно заместващ учител на ученици със специални образователни потребности в средно училище в Гърция.

Обща характеристика на дисертационния труд

В представения за защита дисертационен труд са изследвани, описани и систематизирани проявите на емпатия и социален интерес по време на електронното обучение. Василики Кортаду представя възможности за повишаване на удовлетвореността от дистанционното обучение. Тя разкрива гледните точки, потребностите, очакванията и преживяванията на участниците в учебния процес в електронна среда. Дисертационният труд се състои от увод, три глави, изводи, ограничения, заключение, предложения за бъдещи изследвания, научни приноси,

използвана литература, 5 приложения и е в обем от 144 страници. Текстът съдържа 38 таблици и 1 фигура. Ползвани са 217 адекватни научни източника.

Актуалност и значимост на темата на изследването

Василики Кортаду разкрива в увода нарастващата популярност и засилващия се интерес към прилагането на електронното обучение. Авторката правилно отбелязва, че учителят е призван да развие съпричастност, за да разбере позициите на обучаемите и трудностите в дистанционното обучение (с. 3). Именно чрез емпатията и социалния интерес може да се стимулират ангажираността и резултатите на участниците в електронното обучение. Съвременната образователна тенденция е електронното обучение да става все приложимо. Ето защо познаването на неговите характеристики и особености ще е от полза за преподавателите и обучаемите.

Теоретична аргументация на изследването

В теоретичната част на дисертационния труд Василики Кортаду извършва сполучлив сравнителен анализ на различни научни концепции и теоретични подходи за обяснение на характеристиките, ползите и недостатъците на електронното и на дистанционното обучение. Според авторката електронното обучение представлява електронно осъществяващо се обучение чрез дигитална, интерактивна, компютърно подпомагана, мобилна и интернет базирана учебна среда (с. 4). Най-добри резултати от обучаемите се постигат, когато е възможно съчетаване на традиционното и електронното обучение в хибридна форма на обучение. В теоретичната част разгледаните понятия са коректно обяснени.

Психологическа специфика на изследването

Авторката умело разкрива психологическата специфика на проблематиката и това е едно от много достоинства на дисертационния труд. От психологическа гледна точка дистанционното и електронното обучение имат множество предимства. По-конкретно предимствата са интерактивност, гъвкавост по отношение на времето, местоположението, превенция на здравето. Възможност обучаемите да учат отвсякъде, по всяко време, като обучаеми от различни страни могат да участват в един и същ електронен курс. Електронното обучение е достъпно, спестява време и е рентабилно. Този вид обучение е адаптивно, позволява достъп до голямо количество данни, развива технологичните умения, повишава мотивацията за учене на учащите се и е ефективно. Много добре е представена приложимостта на електронното обучение по време на пандемията Ковид 19. Пандемията Ковид 19 ускори използването на електронното обучение като алтернативен метод на преподаване и учене и на потенциалните възможности и иновации в сферата на образованието. Авторката точно е описала факторите, които оказват влияние върху удовлетвореността на учащите от електронното обучение.

Практическа страна на изследването

Василики Кортаду свързва теоретичната обосновка на проблема с неговата практическа реализация по оригинален начин. Тя представя във втора глава целта, задачите и хипотезите на проведеното от нея емпирично изследване. Основната цел на изследването е да се разкрият проявите на емпатия и социален интерес сред участниците в електронно обучение. Авторката е изследвала и влиянието на емпатията и социалния интерес върху удовлетвореността от обучението в електронна среда. Целта на изследването е конкретизирана в 4 смислени задачи. Василики Кортаду е формулирала 4 ясни и точни хипотези. Изследването е много добре планирано, организирано и проведено на практика. Авторката е използвала адекватни и надеждни методи, адаптирани към гръцката образователна среда. Тя е провела изследването чрез анкета с участници в електронно обучение за прояви на емпатия и социален интерес и за удовлетвореност от електронното обучение. В хода на изследването са приложени въпросник за емпатия, скала на Сулиман за социален интерес, социално-демографски въпроси за възрастта, пола, образователното ниво и мястото на живеене. Изследването е проведено като са спазени етичните изисквания. Изпълнени са етичните изследователски правила за анонимност, доброволност и информирано съгласие от участниците в електронното обучение за попълване на анкета и въпросници. Данните са прецизно обработени със SPSS 20 чрез описателна статистика, корелационен анализ, регресионен анализ за установяване на връзките между емпатията и социалния интерес, Т-критерий при независими извадки.

Постигнатите резултати от изследването са представени в табличен вид в трета глава. В детайли е посочена тяхната съотнесеност към поставените хипотези. Ясно е показано потвърждават ли се и до каква степен хипотезите на изследването. Авторката е направила собствена критична интерпретация на резултатите и на тяхната реална практическа приложимост. Постигнатите резултати и направените изводи са ценни за успешната работа на психолози, педагози и учители в онлайн учебна среда. Според мен много добре е посочена социално-психологическата перспектива в електронното обучение. Доказано е значението на емпатията и социалния интерес за съвременното образование, провеждано в електронна среда. Обяснено е различното влияние на емпатията и социалния интерес върху удовлетвореността от електронното обучение сред различни социални категории обучаеми. Постиженията на проучването дават практически насоки за разработването на учебни програми за електронно обучение, които да съдържат емоционално подкрепящи и социално ангажирани онлайн учебни ресурси.

Теоретичните и приложните постижения, представени в дисертационния труд са популяризирани в научните публикации на авторката. Авторефератът представя адекватно и точно съдържанието,

структурата и приносите на дисертационния труд. В дисертационния труд не открих текстове, които да са плагиатствани от други автори и до мен не са достигнали сигнали за това. Всички текстове, които Василики Кортаду е ползвала са цитирани коректно, като са спазени утвърдените стандарти. Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

1. Направен е успешен сравнителен анализ на различни научни теории и подходи за емпатията и социалния интерес.
2. Обяснени са смислено и задълбочено конструктите социална ангажираност, удовлетвореност, благополучие, психично здраве, мотивация за учене.
3. Проведено е за пръв път в Гърция емпирично изследване, чрез което са представени и систематизирани проявите на емпатия и социален интерес на участници в електронно обучение.
4. Направена е емпирична проверка дали проявите на емпатия и социален интерес влияят върху удовлетвореността от електронното обучение.
5. Постигнатите резултати дават възможност да се разбере по-добре психологическата специфика на учебния процес в електронна среда и са посочени работещи техники за повишаване ефективността на електронното обучение.

В заключение – представеният дисертационен труд на тема: „Емпатия и социален интерес при участници в електронно обучение” е завършено научно изследване, съдържащо ценни научни качества и достойнства. Постигнатите резултати и направените изводи могат да бъдат приложени в образователната практика за стимулиране на емпатията и социалния интерес на обучаемите в електронна учебна среда. Всичко това ми дава достатъчно основания убедено да изразя положителното си мнение и категорично да гласувам на Василики Томас Кортаду да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор по психология“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

София, 15.08.2024 г.

Доц. д-р Петър Нешев

STANDPOINT

by Assoc. Prof., Doctor Petar Kirilov Neshev, Trakia University – Stara Zagora, elected as a member of the Scientific Jury under the procedure for the acquisition of the educational and scientific degree “doctor” by Vasiliki Tomas Kordatou, according to Order No. 1039/07.06.2024 y. of the Rector of Southwestern University “Neofit Rilski” and appointed to prepare on statement on the basic of Protocol No. 5/27.05.2024 y.

Subject: presented dissertation work on the topic “Empathy and social interest in participants in e-learning” for the award of the educational and scientific degree “doctor” in the Field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction 3.2. Psychology, Scientific specialty “Pedagogical and Age Psychology” with author Vasiliki Kordatou.

For the development of the standpoint, I was provided with a dissertation work, an abstract, the candidate’s curriculum vitae. The documents show that Vasiliki Kordatou has successfully completed all the planned activities in the individual study plan for the entire duration of the doctoral studies and has successfully gone through the necessary procedure for admission of defense for the acquisition of the educational and scientific degree “doctor” in accordance with Law of Higher Education, the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations on the Conditions and The regulations for the development of the academic staff at Southwestern University “Neofit Rilski”.

Vasiliki Kordatou combines her scientific interests and research skills in the field of psychology with her work as a provisional substitute special needs teacher in a secondary school in Greece.

General characteristic of the dissertation work

In the dissertation work submitted for defense, the manifestations of empathy and social interest during e-learning are investigated, described and systematized. Vasiliki Kordatou presents opportunities to increase satisfaction with distance learning. She reveals the perspectives, needs, expectations and experiences of the participants in the learning process in an electronic environment. The dissertation work consists of an introduction, three chapters, deductions, limitations, conclusion, suggestions for future research, scientific contributions, references, 5 appendices and is 144 pages long. The text contains 38 tables and 1 figure. 217 adequate scientific sources were used.

Actuality and relevance of the research topic

Vasiliki Kordatou reveals in the introduction the growing popularity and increasing interest in the application of e-learning. The author rightly notes that the teacher is called upon to develop empathy in order to understand the positions of the learners and the difficulties in distance learning (p. 3). It is through empathy and social interest that the engagement and results of e-learning participants can be stimulated. The contemporary educational trend is

that e-learning is becoming more and more applicable. That is why knowing its characteristics and features will be beneficial for teachers and learners.

Theoretical argumentation of the study

In the theoretical part of the dissertation work, Vasiliki Kordatou successfully performs a comparative analysis of various scientific concepts and theoretical approaches to explain the characteristics, benefits and disadvantages of electronic and distance learning. According to the author, e-learning is electronic learning through a digital, interactive, computer-assisted, mobile and Internet-based learning environment (p. 4). The best learner outcomes are achieved when it is possible to combine traditional and e-learning in a hybrid form of learning. In the theoretical part, the considered concepts are correctly explained.

Psychological specificity of the research

The author skillfully reveals the psychological specificity of the problem, and this is one of the many merits of the dissertation work. From a psychological point of view, distance and e-learning have many advantages. Specifically, the benefits are interactivity, flexibility in terms of time, location, health prevention. Ability for learners to learn from anywhere, at any time, as learners from different countries can participate in the same e-course. E-learning is affordable, time-saving and cost-effective. This type of learning is adaptive, allows access to a large amount of data, develops technological skills, increase learners' motivation to learn and is effective. The applicability of e-learning during Covid 19 pandemic is very well presented. The Covid 19 pandemic has accelerate the use of e-learning as an alternative method of teaching and learning and the potential opportunities and innovations in the field of education. The author has accurately described the factors that influence learner satisfaction with e-learning.

Practical side of the research

Vasiliki Kordatou connects the theoretical justification of the problem with its practical implementation in an original way. In the second chapter, she presents the purpose, the task and the hypotheses of her empirical research. The main purpose of the study is to reveal the manifestations of empathy and social interest among participants in e-learning. The author also investigated the influence of empathy and social interest on satisfaction with learning in electronic environment. The purpose of the research is specified in 4 meaningful tasks. Vasiliki Kordatou formulated 4 clear and precise hypotheses. The research is very well planned, organized and conducted in practice. The author used adequate and promising methods adapted to the Greek educational environment. She conducted the research by surveying e-learning participants for empathy and social interest and satisfaction with e-learning. In the course of the research, an empathy questionnaire, Sulliman scale of social interest, socio-demographic questions about age, gender, educational level and place of residence were applied. The research was conducted in compliance with ethical requirements.

Ethical research rules for anonymity, voluntariness and informed consent were met by e-learning participants to complete survey and questionnaires. The data were precisely processed with SPSS 20 through descriptive statistics, correlation analysis, regression analysis to establish the relationships between empathy and social interest, T-test for independent samples.

The achieved results of the research are presented in tabular form in the third chapter. In detail, their relevance to the set hypotheses is indicated. It is clear shown whether and to what extent the research hypotheses are confirmed. The author has made her own critical interpretation of the results and their real practical applicability. The results achieved and the conclusions drawn are valuable for successful work of psychologists, pedagogues and teachers in an online learning environment. In my opinion, the socio-psychological perspective in e-learning is very well stated. The importance of empathy and social interest for contemporary education conducted in an electronic environment has been proven. The different influence of empathy and social interest on e-learning satisfaction among different social categories of learners is explained. The findings of the study provide practical guidelines for developing e-learning curricula that contain emotionally supportive and socially engaging online learning resources.

The theoretical and applied achievements presented in the dissertation work are popularized in the author's scientific publications.

The abstract adequately and accurately presents the content, structure, scientific merits, leading ideas, achieved results and contributions of the dissertation work.

In the dissertation work, I did not find texts that were plagiarized by other authors, and no signals of this have researched me. All the texts that used were quoted correctly, following established standards.

I have no critical remarks about the dissertation work and the abstract to it.

Scientific and scientific-applied contributions of the dissertation work

1. A successful comparative analysis of various scientific theories and approaches to empathy and social interest has been made.
2. The constructs of social engagement, satisfaction well-being, mental health and motivation to learn are explained meaningfully and thoroughly.
3. An empirical study was conducted for the first time in Greece, through which the manifestations of empathy and social interest of participants in e-learning are presented and systematized.
4. An empirical examination was made whether the manifestations of empathy and social interest affect satisfaction with e-learning.
5. The achieved results make it possible to better understand the psychological specificity of the learning process in an electronic environment and working techniques for increasing the effectiveness of electronic learning are indicated.

In conclusion – the presented dissertation work on the topic: "Empathy and social interest in participants in e-learning" is a completed scientific study, containing the valuable scientific qualities and merits. The results achieved and the conclusions drawn can be applied in educational practice to stimulate the empathy and social interest of learners in an electronic learning environment. All this give me sufficient grounds to confidently express my positive opinion and categorically vote for Vasiliki Tomas Kordatou to be awarded the educational and scientific degree "doctor of psychology" in the Field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction 3.2. Psychology, Scientific specialty "Pedagogical and Age Psychology".

Sofia, 15.08.2024 y.

Assoc. Prof. Dr. Petar Neshev